

Façana S.O. de l'antic castell dels Creixell, actualment l'església de Sant Andreu de Borrassà. (Foto F. Tur)

romànica anterior, dedicada a Sant Andreu, que ja s'esmenten en un document de l'any 817 "Sacti Andreae quae fundata est in villa a Borraciano, in territorio Bisuldunense". El nom de Borrassà creiem que deriva d'un nom llatí Borraciano, probablement algun militar romà que es va establir al segle I a.C. i es dedicà a aplanar i fer els recs per als conreus de blat, oliveres i vinya, tal com es va fer als altres llocs de l'Empordà.

El nom de *Creixell* deriva de l'església que un Creixello, concretament Dalmau II de Creixell va fer construir "in meo orto de Creixello versos orientem" l'any 1219 i dedicada a la Verge Maria. D'aquesta antiga església resten uns fonaments i estava orientada cap a llevant com és la norma a l'edat mitjana. El veïnat de Creixell; el seu famós "Molí del castell de Creixell" fundat l'any 1346 i els diversos pous dels segles XIV i XV ens fan creure que va ser posterior al fundat per Dalmau II de Creixell per a establir un lloc agrícola templer, amb possibilitats que devinguin amb el temps un poble o veïnat, com així fou. La capella de Creixell de construcció moderna (1647) està edificada sobre l'església antiga que va fer construir Dalmau II de Creixell a favor del priorat de Lladó. L'any 1966, Josep Grau i J. Fort de Ribot descobreixen durant unes excavacions, un monument funerari amb una creu gòtica i un capitell amb l'escut d'armes de la segona generació dels Creixell, i precisament *al costat* de l'església de Sant Andreu. Tot això confirmaria el que hem dit abans.

Carles Frigola